MYN ANTWOORD AAN DR. F. VAN EEDEN&

Op myn artikel in de Telegraaf, waarin ik hem beschuldig indertyd tegenover my valsch spel te hebben gespeeld, antwoord Dr. van E. in de "TYD". Het spyt my dat hy het antwoord niet aan de Telegraaf aanbood, waar hem zeker volle gastvryheid zou zyn verleend. Misschien wordt hem die alsnog ongevraagd gegeven.

Voor de TYD-lezers(ik bied dit schryven gelyktydig aan dit blad aan) beboef ik D .v. Eedens verweer niet aan te halen. Voor de Telegraaf-lezers zal ik in trouwe alles aanhalen wat ter zake dient.

Dr. v. e. begint met te zeggen dat ik een groot artist ben die veel macht uitoefent door zyn teekeningen, maar menschenkennis hel ik niet.

Ik neem 't een en 't ander voor kennisgeving aan. Het geeft de opinie van Dr. v. E. over my weer.

Verder zegt hy: "Zyn werk getuigd vaak van een blind verwoe de hartstocht, zonder matiging, zonder helder inzicht, zonder edelmoe digheid. Gedurende den oorlog was hy een machtig werker voor de Entei te, en ook nù nog is zyn bitterheid tegen al wat Duitsch is ongeleen nigd".

De legende van myn haat "tegen al wat Duitsch is" moet ik even pertinent tegenspreken als Dr. v. E. dit voor zich zelf doet.

Hoogstwaarschynlyk heb ik langer en intiemer kennis gemaakt met het Duitsche volk dan Dr. v. E. Myn geheele familie van Moederszyde is Duitsch, (Rynland), myn 20 eerste levensjaren werden geleefd in onafgebrokenfamilie- en vriendschaps verkeermet Duitsche: Wonende op veirige uren gaans van de Duitsche grens, nam ik deel aa hun dagelyksch leven, hun feesten, zoowel openbare, als die in meer engeren kring. Ik ken de Duitsche literatuur, hun/ muziek, hun kuns en hun mooie land genoeg om dat alles te bewonderen en lief te hebb Hun taal was my door myn Moeder tot in de fynere nuances "gelaüfig"

Op lateren,rypen leeftyd waren Duitschers onder myn meest intieme vrienden en één er van is dit nog. Nooit heb ik een scher verfoeid omdat hy Duitsch was. Het is haast onnozel om dit t moeten betoogen.

Doch wel om hun geest, de aspiraties, waarmede de nati/ geheel doortrokken was, (en voor het invloedrykste deel nog i/

Aspiraties die voor Nederland en de rest van Europa, onder het toen in Duitschland heerschende regime, een imminent gevaar opleverde, datn oar ook op zoo verfoeilyke wyze is uitgebarsten.

Niet om den naam die op de flesch geplakt is, zal ik den wyn verafschuwen die ze inhoudt.

De vele vele Duitsche gewonden en gevangenen, die ik direct achter de gevechtslynen moed heb ingesproken, en vertrouwen gegeven in de behandeling door de Amerikanen, Engelschen of Franschen, waarvoor m men hun zoo bang had gemaakt, zy hebben in my eerder een Duitscher gev voeld dan een verwoeldé blinde hater.

Maar fel was, en is nog altyd, myn haat tegen het ongelu nigde onrecht dat aan millioenen menschen van allerlei nationaliteit is is aangedaan, dat voornamelyk nog blyft goed te maken aan hen die er h het meest en onschuldig de slachtoffers van werden.

Fel is myn haat tegen alles wat, onder welke mooie voorwe wendsels ook, den last wil leggen op de schouders der getroffenen in- plaats van op die der schuldigen.

Fel is myn haat tegen alles wat zich verzet tegen een gro groote, breede, werkelyke uitvoerlegging van Rechtvaardigheid, of t wat daarvoor in de plaats wil stellen een compromis, waarby de fundam menteele feiten worden uit het oog verloren, waarby de Rechtsbegrip- pen in haar zuiverste vorm worden verdoezeld, door verkeerd geplaatst medelyden' - op zyn best,' - door verkeerd geplaatste politieke pionnen en eigenbaat' - op zyn slechtst.

In Januari 1917 wist Duitschland dat het verloren was in h het veld. Scheidemann schryft:

"Zimmermann is zeer ////////// openhartig tegen me geweest hy zeide: wy hebben de duikbootoorlog helaas noodig om den geest onzer soldaten op te wekken. Hun moraal is op onrustbarende wyze gezakt. Het schouwspel waarvan wy eenige weken geleden getuige zyn geweest t////// by Verdun, is het pynlyk ste van den geheelen oorlog. Vier divisies Franschen hebben vyf divisies Duitschers op de vlucht gejaagd en gedeeltelyk gevangen genomen. De leiders onzer Oorlogspartyzeggen zeg gen dat het de consequenties zyn van de praatjes over vrede. De soldat tenwillen zich niet meer opofferen omdat zy overtuigd zyn van een spoe digen vrede."

Ziedaar een eerstehands en onverdacht oordeel over het effect van"vredespraatjes".

Datzelfde effect wilde men coute que coute ook bren- gen in de geällieerde legers. Daartoe zondCzernin zyn Oostenrykschè-

er Wilhelm zyn Duitsche Socialisten (het woord is van hem) naar Stockholm. Daartoe diende Zimmerwald. Daartoe dient Lenin. Daartoe dienden Huysmans, Branting, van Kol. Eerlyke vredevoorstanders op zich zelf, jawel, men meint zu schieben, und man wird geschoben.

Want op DAT oogenblik zou elke vrede overeenkomst voor de geallieerden vernietigend geweest zyn. Gy twyfelt? Luister wat de Socialistische "Le Peuple" dezer dagen schreef:

"Nous avons été comme van der Velde, de Brouckère, Wauters, comme l'immense majorité du Parti ouvrier belge, adversaires de la Conférence de Stockholm parceque A CE MOMENT, étant donné la carte de guerre, les gages territoriaux formidables que détenait l'Allemagne assuraient à celle-ci, A SON IMPERIALISME, EN CAS DE PAIX UNE VICTOIRE ECRASANTE. Mais qui osera dire que Branting, que Huysmans, que van Kol, partisans de Stockholm, missient sur la défaite (evenmin als gy Dr. v. E.) de la Belgique et de la France? Nous croyons qu'ils se trompaient de très bonne foi, et voilà tout."

Et voilà tout, het is kostelyk. Ze hebben zich met de beste bedoelingen alleen maar vergist. Die vergissing had Duitschland en zyn Impérialisme aan een écrasante overwinning geholpen, met al de gevolgen daarvan voor ons land, België en de rest, maar het was een eerlyke vergissing met de beste bedoelingen, voilà tout.

Wie, Dr. v.E., hebben recht van spreken, zy, die tydens Europa op de opératietafel lag, riepen: maai de wond nu dicht, de patient heeft zoo'n pyn, --- of zy, die betoogden: ga door, in Gods naam, snydt het gezwel nú uit met wortel en tak, en verbindt dan de wonde.?

Riepen de laatsten dit uit blinde woede? Uit verkeerd inzicht? Uit onleschbaren haat?

Wáár was het gebrek aan helder inzicht, Dr.v. E.?

Myn heel stryd en streven was er op gericht dat de kanker geheel zou worden uitgesneden. Gy wist dit, kondt dit alle dagen uit myn werk lezen. Toch kwaart gy met de menschlievendste bedoelingen, die ik u zeker niet ontzeg, om dit te beletten.

Van myn invloed maaktet gy gebruik, en van myn gegeven waarborg, om uw VERKEERD INZICHT te doen zegevieren tegen myn JUIST GEBLEKEN inzicht. Gy waart toen de dupe der Duitsche diplomatie evenals vele andere neutrale Pacifisten (zie boven).

En omdat gy uw inzicht, uw menschenkennis, uw begrip van wat er op dat oogenblik in de Wereld omging, boven het myne steldet, daarom achtted gy u gerechtigd myn bemiddeling te gebruiken om myn

eigen (juiste) inzichten tegen te werken. Dàt, en niets anders, is het misbruik van het vertrouwen door my in u gesteld.

Gy schryft: "Te zeggen dat ik in Duitschen dienst was, is een groote leugen, die Raemaekers behoort in te trekken. Ik heb nooit iets van Duitsc e zyde aangenomen. Het ontwerp voor myn tocht kwam uit Zweden, en door Zweedsche Pacifisten is zy betaald."

Ik heb ook niet één oogenblik gedacht aan geldelyke of andere vergoeding, toen ik zeide dat ge in Duitschen dienst waart. Dat ~~xxx~~ soort nonsense is my zoo dikwyls ~~xxxxx~~ achterbaks aangewreven dat ik alleen dáárom al niet in staat zou zyn, lichtvaardig een zoo laag by de grondsche beschuldiging te uitten. Zulk een verdenking in dit geval acht ik absoluut buitengesloten.

Maar gy waart werkelyk in dienst der Duitsche Regeering. Gy schryft zelf:"Gedurende den oorlog heb ik .//...door voor Duitschland te werken door met medewten van de Duitsche Regeering een reis,... .... (en later) ... en hem in naam van den Gezant Dr. Rosen te 's-Grave verhagehet voorstel te doen..... enz."

Dus den vrede naderbrengen door voor Duitschland te werken -- met medewten der Duitsche regeering --- voorstel uit naam van den Duitschen Gezant------ is dit in dienst der Duitsche regeering of is het dat niet?

Wat gy verder zegt over Lloyd George en Jhr.Loudon beaam ik gaerne. Beiden zyn, behalve dan zeer belangryke ~~mensch~~ menschen, ook nog uiterst charmante menschen om te ontmoeten, hetgeen ik uit herhaalde ondervinding weet. Maar dat doet niets af aan het voorgaand

Het heele geval komt hierop neer:

Had ik b.v. my van uwe vriendschap met de beste bedoelingen bedient, om iets dóór te dryven wat streed tegen uwe diepste overtuiging, en had ik dit gedaan zonder u van myn plannen op de hoogte te stellen & . .wel & . . herkent en erkent gy uw handelwyze?